



Barn som anhöriga i en migrationskontext

-webbutbildning till baspersonal om hur man kan
stödja barn och familj med psykisk ohälsa till
återhämtning och nyorientering

Ann-Sofie Edlund och Karima Assel

Transkulturellt Centrum, Stockholms läns landsting

2017

Bakgrund – Ett samarbete



Transkulturellt Centrum

Transkulturellt Centrum arbetar för att öka kunskapen hos hälso- och sjukvårds- samt tandvårdspersonal i transkulturella frågor och för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland grupper av migranter.

- Socialstyrelsen – Barn som anhöriga
- Barn som anhöriga i interkulturellt perspektiv PM 2012

Vårdpersonal är *skyldig* att tillgodose barns behov av information, råd och stöd i samband med anhörigs allvarliga fysiska sjukdom, missbruk, psykiska sjukdom eller om föräldern oväntat avlider.

Patientsäkerhetslagen från 2010

Samma utbildning – två ställen



Migration

Asyl och etablering

Barn och familj

Psykisk ohälsa

Återhämtning

Samverkan



KUNSKAPSGUIDEN.SE

För dig som arbetar med hälsa, vård och omsorg

[Hem](#) [EBP](#) [Psykisk ohälsa](#) [Äldre](#) [Missbruk och beroende](#) [Barn och unga](#) [Funk](#)

Start › Webbutbildningar › Migration och familj

Migration och familj

Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till dig som i ditt arbete kommer i kontakt med barn som anhöriga där familjen har migrationsbakgrund. Du lär dig i utbildningen hur du kan främja dessa barns psykiska hälsa. Utbildningen är skapad av Transkulturellt Centrum, Stockholms läns landsting, i samarbete med Socialstyrelsen.

Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till personal som i sitt arbete kommer i kontakt med barnfamiljer som har migrerat och där en vuxen i familjen drabbats av allvarlig psykisk ohälsa eller



[Till webbutbildningen](#)

Målgrupp & Mål

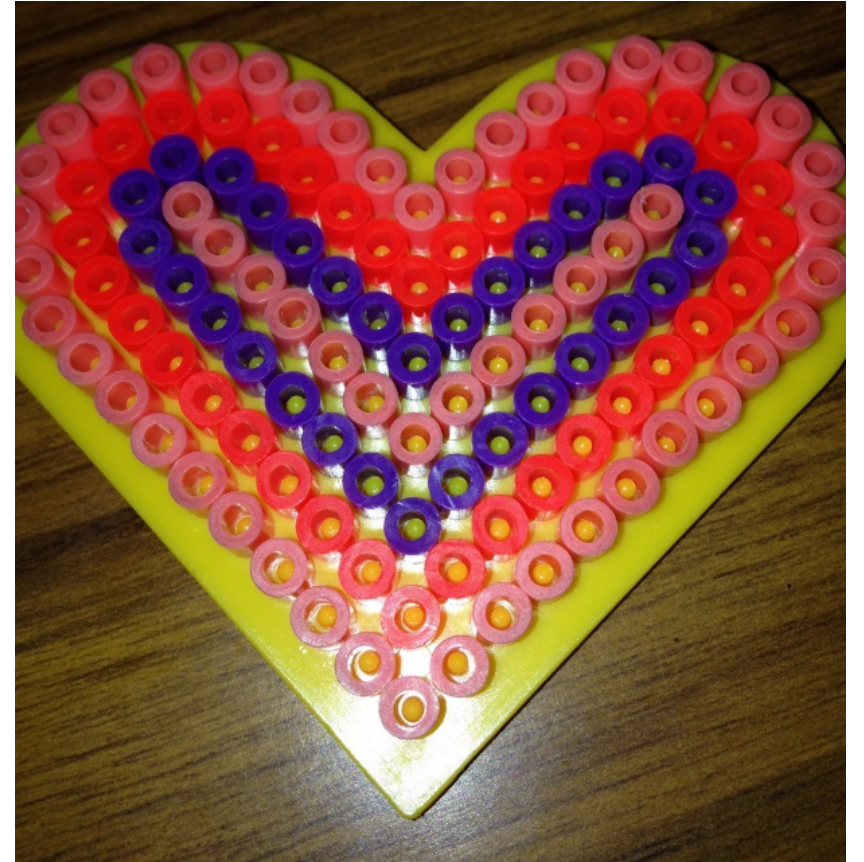
Mål: Ökade kunskaper hos personal i landsting och socialtjänst om *transkulturella perspektiv* på barn som anhöriga till allvarligt fysiskt sjuka, missbrukande eller psykiskt sjuka föräldrar eller om föräldern oväntat avlider.

Målgrupp: Målgruppen för Familj och migration (Kunskapsguiden) är personal i landsting och socialtjänst, nationellt.

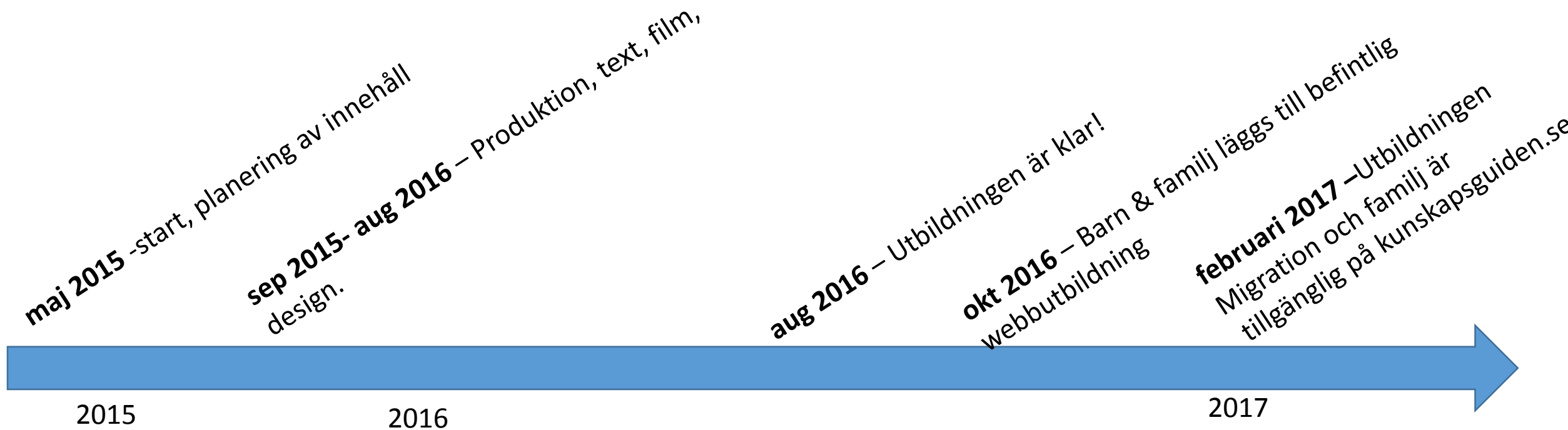
Målgruppen för webbutbildningen Psykisk ohälsa, migration och trauma är baspersonal i landsting, kommun och Arbetsförmedling, främst i Stockholm.

Utbildningens innehåll

- Migrationens påverkan på familjen
 - Barn som anhöriga
 - Psykisk hälsa hos barn
 - Ensamkommande barn
 - Vad kan jag göra som personal
-
- Test
 - Inlämningsuppgift



Arbetsprocess



Exempel på innehåll



Film – Tecken på trauma...



Film- Vad kan jag göra...

Barn som anhöriga

Barn som anhöriga i ett interkulturellt perspektiv
Familjer som har migrerat kan behöva extra stöd i att få information så att modersmål och så veta var de kan söka ytterligare stöd. Barn kan ha ena i kvalitetskontroll mellan sjukvårdens och föräldrarnas syn på sjukdomen, dess orsaker och behandling. Det kan ibland läggas stort ansvar på barn i en familj där en vuxen är sjuk. En extra press på barnen kan uppträda i familjer där föräldrarna anser att barn inte mår bra av att få veta någonting om sjukliga situationer. Då behöver vårdpersonal förstå att barn kan må sämre av att inte veta, men ändå förstå att någonting avtvingat har hänt. Barn får aldrig användas som tolkar då föräldern söker vård.

Hinder för att söka vård och stöd i samband med att en förälder med migrationsbakgrund är sjuk eller har andra problem kan vara:

- Brist på tid, vilket leder till att man inte söker hjälp och därmed missar föga insatser
- Brist på kunskap om vilken hjälp som finns att få leder till att man inte använder den vård de insatser som finns.
- Att utbudet inte överensstämmer med behöven
- Språksvårigheter och brist på tolkar

När det gäller sjukdom och andra allvarliga svårigheter hos föräldrar kan tillräckligt frågor vara användbara för att få större klarhet i situationen och barns behov:

- Hur uppfattar barn och föräldrar sjukdomsproblem?
- Hur uppfattas sjukdomsproblem i det sociala nätverket?
- Är det socialt accepterat att beträta för barn om avvärg sjukdomsallvarliga svårigheter?

Text – Barn som anhöriga

Testa dina kunskaper

Hur många procent av de ensamkommande barnen 2015 var flickor?

7 % flickor 40% flickor 29% flickor

Full-förklar:

En [] är en person som utövar en överflyttelse och som tillåter barnet bli under skyddens och efter.

Utsattningsberedningen är en grupp av berörda personer som kan vara en del av och i vissa förhållanden även i vissa grupper eller i:

Påståttliga brott Ekonomiska svårigheter Ekonomiska svårigheter

Finns det något som du tror att du kan göra mer för att hjälpa barn?

Kontakta föräldrar om de har barn

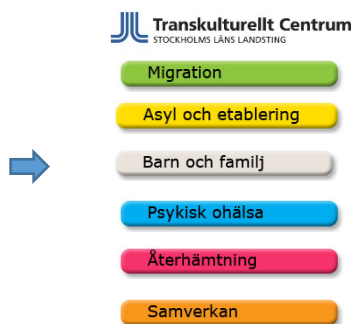
Informera föräldrar om barns behov av information, då och då.

Varje barn utvärderas med föräldrar

Testa dina kunskaper

Deltagare hittills, ht 2016-vt 2017

- **45** deltagare har gått utbildningen Migration, psykisk ohälsa och trauma där Barn och familj är en del.
- **105** deltagare är pågående och **75** har fullföljt webbutbildningen Migration och familj



Resultat från utvärdering



"I samarbete med Socialstyrelsen har skapat en helt ny del - Barn och familj med underavsnitten Migrationens påverkan på familjen, Barn som anhöriga, Psykisk hälsa hos barn, Ensamkommande barn och Vad kan jag göra som personal. Vi är nyfikna på hur du uppfattade just den delen, vilka styrkor den hade och vilka svagheter. Saknade du något material? Beskriv gärna med några meningar här nedan:"

- Mycket bra att barnperspektivet är med! *Kan gärna utöka avsnitten om ensamkommande* då det är en debatterad och på många sätt marginaliserad grupp.
- Jag tycker det är ett väldigt bra del i utbildningen. *Saknar däremot mer information om ensamkommande flickor* som fått permanent uppehållstillstånd. "Vad kan jag göra som personal" var väldigt bra information för mig.
- Det var ett mycket bra avsnitt, kanske det bästa. Mycket intressant och lärorikt. Har inget att tillägga i dagsläget.
- Jag tycker att den delen gav en väldigt bra bild av hur barn och deras familjer påverkas av migration.
- Nyttig information om bemötandet av traumatiserade barn och hur man måste se barnens trauma som en del av familjetrauma som migration och problemen kring det innebär, även när det gäller andra generationens migrantbarn.
- Jag har gått webbutbildningen *Våga Fråga Barn* tidigare. Det är också en bra utbildning.
- *Den kändes som en naturlig del och mycket viktig för mig som arbetar med ensamkommande ungdomar.*
- Bra, avsnittet sätter fokus på vikten av att se barnen och familjen, speciellt för att hindra ohälsa framöver.

Resultat från utvärdering

Inom vilket område arbetar du?

Allmänmedicin: 1
Vuxenpsykiatri: 3
BUP:2
Somatisk specialite:1
Socialtjänst: 37
Elevhälsa:6
Förskola/skola: 7
Annat: 18 (Många HVB)

Hur har du fått kännedom om utbildningen?

Socialstyrelsen: 17
Kunskapsguiden: 7
Nyhetsbrev: 2
Chef: 31
Kollega:8
Intranät:2
Google: 4
Sociala medier: 0
Annons på web:0
Annons i tidskrift: 0
Skola/utbildning: 2
Annat:2

KUNSKAPSGUIDEN.SE
För dig som arbetar med hälsa, vård och omsorg

EBP Psykisk ohälsa Aldre Missbruk och beroende Barn och unga Funk

Start · Webbutbildningar · Migration och familj

Migration och familj

Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till dig som i ditt arbete kommer i kontakt med barn som anhöriga där familjen har migrationsbakgrund. Du lär dig i utbildningen hur du kan främja dessa barns psykiska hälsa. Utbildningen är skapad av Transkulturellt Centrum, Stockholms läns landsting, i samarbete med Socialstyrelsen.



Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till personal som i sitt arbete kommer i kontakt med barnfamiljer som har migrerat och där en vuxen i familjen drabbats av allvarlig psykisk ohälsa eller

[Till webbutbildningen](#)

Resultat från utvärdering

**Bedömer du att dina kunskaper om familj och migration har vidgats efter att du genomfört webbutbildningen?
Ingen förändring har skett=1, Stor förändring har skett=6**

6: 7 st

5: 17 st

4: 34 st

3: 11 st

2: 4 st

1: 2 st

58 st (resultat 4-6)

17 st (resultat 1-3)

KUNSKAPSGUIDEN.SE
För dig som arbetar med hälsa, vård och omsorg

EBP Psykisk ohälsa Aldre Missbruk och beroende Barn och unga Funk

Start · Webbutbildningar · Migration och familj

Migration och familj

Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till dig som i ditt arbete kommer i kontakt med barn som anhöriga där familjen har migrationsbakgrund. Du lär dig i utbildningen hur du kan främja dessa barns psykiska hälsa. Utbildningen är skapad av Transkulturellt Centrum, Stockholms läns landsting, i samarbete med Socialstyrelsen.



Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till personal som i sitt arbete kommer i kontakt med barnfamiljer som har migrerat och där en vuxen i familjen drabbats av allvarlig psykisk ohälsa eller

[Till webbutbildningen](#)

Resultat från utvärdering

Om du svarar 1-3 ge exempel på varför du inte tror att förändring har skett.

Jag hade redan kunskap om familjearbete och trauma, vilket mycket av detta handlar om, fast i en specifik situation (migration)

Lång erfarenhet i arbetet och mkt fortbildning under mina 8 år.

Är specialistutbildad inom psykiatri sjuksköterska

God kunskap sedan tidigare

Jag kunde mycket innan. Men bra med utbildning ändå.

? 2 och 3 bör ju betyda att en viss förändring skett eller?

bra utbildning innan

ok

Jag har fått mycket information i ämnet tidigare.

P.g.a. viss förkunskap

Migration och familj

Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till dig som i ditt arbete kommer i kontakt med barn som anhöriga där familjen har migrationsbakgrund. Du lär dig i utbildningen hur du kan främja dessa barns psykiska hälsa. Utbildningen är skapad av Transkulturellt Centrum, Stockholms läns landsting, i samarbete med Socialstyrelsen.

Webbutbildningen Migration och familj riktar sig till personal som i sitt arbete kommer i kontakt med barnfamiljer som har migrerat och där en vuxen i familjen drabbats av allvarlig psykisk ohälsa eller



Till webbutbildningen

Kommer du att rekommendera utbildningen till andra?

Ja: 60

Nej: 1

Vet inte: 14

”Dessa utbildningar är viktiga och nyttiga för den utbildar sig, men jag undrar mig om de är värdefulla eller inte enligt arbetsgivare.”

Vår reflektion och idé om utveckling

- Utbildningen verkar vara en bra väg att nå målet: "Ökade kunskaper hos personal i landsting och socialtjänst om *transkulturella perspektiv* på barn som anhöriga"
- Fler har hittat till och slutfört utbildningen på Kunskapsguiden.se än vad vi vågat hoppas på.
- När vi nått rätt målgrupp med basutbildningen?
- Ska vi tillmötesgå önskemål om mer kunskap om ensamkommande barn och unga?

Tack!



Kontaktuppgifter

Ann-Sofie Edlund, arbetsterapeut ann-sofie.edlund@sll.se

Karima Assel, barn och ungdomspsykiater karima.assel@sll.se

www.transkulturelltcentrum.se